förf. (sid. 101) redo för kärnan i arbetet, en mera detaljerad översikt av de europeiska släktena. Dessa skola genomgås i tur och ordning från de lägst stående, med uppgifter om artantal, utbredning, bobyggnad, blombesök, parasiter m. m. Första häftet hinner med ett släkte och början på det andra.

Arbetets papper och tryck äro goda, textfigurerna upplysande, om också ej särskilt vackra. Färgplanscherna, 7 i detta häfte, tåla gott jämförelse med dem i TULLGRENS och WAHLGRENS nya arbete över Sveriges insekter, fastän formatet är mindre. Den mera allmänt intresserade läsaren torde föredraga landskapsbilderna med olika bin i förgrunden. För entomologen äro däremot detaljbilderna av bon mera njutbara. Häftenas antal blir fyra med tillsammans över 450 sidor text, priset är 8 kr. för 1. häftet.

A. Roman.

C. WESENBERG-LUND: **Fra Sø og Aa.** — Gyldendalske Boghandel. Kjøbenhavn 1922.

I det förf., den frejdade hydrobiologen C. WESENBERG-LUND, nyligen under ovanstående titel samlat de tidningsartiklar, som han under sista tiden publicerat i danska Politiken, har den populärbiologiska litteraturen riktats med ett arbete, som är av stort intresse. Boken innehåller ingen entomologi; andra orsaker gör den emellertid i hög grad förtjänt av att här anmälas. Också entomologen, skola vi hoppas, har så mycket tid över, att han en smula hinner sätta sig in i det bästa, som utanför hans speciella fack publiceras på de biologiska vetenskapernas område.

De olika kapitlen behandla våra sjöars växtvärld, målarmusslorna, några smådrag ur binnikemaskarnas liv, planktonet i våra insjöar, sötvattenspolyperna, sötvattenssvamparna, de temporära gölarnas fauna samt den lägre sötvattensfaunans bidrag till könsbestämningens invecklade problem. Det är dock ingenstädes en torr uppräkning av fakta, utan samtliga artiklar, som äro beräknade för en bredare publik, äro synnerligen fängslande och temperamentsfullt skrivna, ibland också humoristiska. Av var och en, som är intresserad för den levande naturen, torde de kunna läsas med verklig behållning.

Jag skall här ej närmare ingå på artiklarnas innehåll. Vad jag däremot vill påpeka är, att förf. med denna sin bok har givit något mer än blott intressanta detaljupplysningar rörande ett och annat zoologiskt problem. Han har också givit något av sin originella världsåskådning, av sin sunda, men f. n. till följd av de i hög grad oefterrättliga samfundsförhållandena kanske ej alltid så optimistiska livssyn. I de tankar, förf. där framställer, tror jag att vi till största delen måste instämma. Ty det är sant, då han säger, att »Dér, hvor den anvendte Naturvidenskab fra at gøre sig Jorden underdanig gaar over til at øde-

lægge den, hvor den uden at være i Kontakt med Landets primære Naturforhold vil indføre mægtige Industrier, som ikke er baseret paa Landets egen Produktion, vil danne agerdyrkende Lande om til industridrivende, spænde Landets Kraftkilder over Evne og ude fra tilføre nye, der ikke kan udnyttes uden ved at gøre Vold paa de primære Naturforhold, kan den vel i nogle Generationer skabe de store, skarpt lokaliserede Formuer, for visse Samfundslag gøre Livet lettere, men lykkeligere ikke i Længden for noget». Förf. menar nu, att en riktigare uppskattning av de biologiska vetenskaperna och värdesättning av naturen såsom lyckokälla skulle kunna råda bot för de av industrialismen framkallade missförhållandena i samhället. Att svårigheterna härvidlag äro stora tvivlar nog ingen på, allraminst förf. själv. Ty det är ofta vanskligt att råda bot, där ett allvarligt fel uppstått och fått gripa omkring sig. Men ingen tvivlar heller på förf:s uppriktiga vilja och tillförsikt, då han anvisar vägen till rättelse, en väg, som kanske även i vårt land borde uppmärksammas, icke endast av den stora arbetarklassen utan också av dem, som göra anspråk på den högsta bildningen: att för det första visa respekt för det *rent vetenskapliga* arbetet och med alla medel hjälpa det framåt i stället för att småsint hämma det, samt för det andra att i de vidaste kretsar utbreda kärleken till naturen. Det senare är ju naturforskarnas särskilda mission, och jag ber att få sluta med ett par ord av förf. själv: »En Forskers Liv er som Regel et stille Liv; i den Tid af hans Liv, hvorom der har været mest stille, er han som oftest naaet højest. Hans Trang til at virke vertikalt gennem Tiderne, saa højt og saa dybt som muligt, er ofte større end Trangen til i det Tidsinterval, han lever, at virke saa vidt og saa langt, hans Evner tillader ham. Ønsket om at træde i Forbindelse med det Samfund, hvoraf han lever, er ikke stort, og er hans Tid og hans Samfund sundt, er dertil intet at sige. Er dette derimod ikke Tilfældet, gennemgaar det Samfund, hvori han virker, alvorlige Kriser, stiller Sagen sig formentlig anderledes.»

»Min Opfattelse af, at netop i de store Opløsningsperioder har de biologiske Videnskaber deres ganske særlige, samfundsbevarende Betydning, kan næppe siges at være selvindlysende for alle; men paa den anden Side er det netop denne Opfattelse, hvorpaa dette lille Arbejde oprindelig er opbygget.» »Da er det, at netop de, der behersker disse Omraader, maa bidrage deres Skærv og gennem øget Naturerkendelse angive de Veje, der, som de af egen Erfaring bør vide, fører ind imod større Tilfredshed, øget Sundhed og øget Livslykke.» — Det är en stor naturälskare, som i dessa ord förkunnat en del av sin religion.

O. Lundblad.